

[Bomholt.]

gen som helst Maade tillader aandeligt Arbejde. Der er ganske vist Bestemmelser om, hvor stort et Rumfang Kahytten skal have, men der er ingen Bestemmelse om, hvor stort Gulvarealet skal være. Maaske der er højt til Loftet, men kun ganske smal Plads mellem Køjerne, saaledes at Søens Folk simpelt hen er tvunget til at dele Tiden mellem Søvn og Arbejde. Der er her ingen Mulighed for kulturel Udvikling.

Hele dette Samfundslag er i Virkeligheden Nationens Stifbørn. Det er vigtigt at faa en Bemandingslov, der sætter rimelige Grænser for Anvendelsen af Lærlinge, men det er i Sandhed ogsaa rimeligt og rigtigt, at Uddannelsen kommer til at svare til sit Navn.

Vi trænger i det hele taget til en ny Lærlingelov herhjemme, og det glæder mig, at den højtærede Statsminister har antydet, at vi i en ikke alt for fjern Fremtid kan vente fremsat Forslag herom. Den nuværende Lov indeholder en Mængde Vilkaarligheder, og der foreligger tilmed det ganske ejendommelige Forhold, at et indenrigsministerielt Cirkulære af 7. September 1923 fritager Gartnerifaget, Mejerifaget og Apotekerfaget fra Lærlingelovens Bestemmelser. Heller ikke Forsikrings- og Bankvirksomhed hører ind under Loven, og nu for nylig, jeg tror i Gaar, læste jeg i et Blad, at for Handels- og Kontormedhjælperne paategnes der aarlig kun 2 000 Lærekontrakter, medens der i de statsautoriserede Handelskoler optages en 13—14 000 Elever.

Det er ganske urimeligt, at der ikke skal være Lærlingekontrakter i et Fag som Gartnerifaget. Det viser sig, at adskillige Gartnerier drives næsten udelukkende ved Lærlinge, de arbejder næsten i en halv Snes Timer om Dagen for en latterlig ringe Betaling og uden nogen som helst virkelig Uddannelse. I en Tid med megen Arbejdsløshed er denne Arbejdsordning ganske uholdbar, og jeg tillader mig derfor at spørge den højtærede Minister, om der ikke er en Mulighed for, at disse Særbestemmelser for alle eller enkelte i dette Cirkulære omhandlede Fag kan fjernes.

Jeg skal i øvrigt ikke komme nærmere ind paa Enkelthederne i Lærlingeloven, men kun understrege Ønskeligheden af en snarlig Fornyelse af Loven. I de sidste Par Aar har ikke faa Faggrupper opnaaet 8 Dages Ferie, men den mindreaarige, der Dag ud og Dag ind maa anspænde sine Kræfter til det yderste, har ingen Ferie. Der burde indføres Ferie med fuld Løn for alle Danmarks unge Arbejdere. Det vilde

snarere forøge end svække den samlede Arbejdsydelse, og for den unge selv vilde det betyde en aandelig og fysisk Rekreation. Det er mærkeligt, at de Arbejdsgivere, der staar Ret for Flaget og lovpriser Nationen, kan være ogsaa snærværrede, naar det gælder den opvoksende Slægts Sundhed.

I Stedet for at indføre Week-end og Sommerferie forlænger man Lærlingens Arbejdsdag med de mange Aftentimer i Teknisk Skole. Det er den omvendte Verden, og det er forbavsende, at ikke flere Lærlinge bryder sammen af Træthed og Sløvhed.

En Ting er i hvert Fald givet: under disse Forhold, der spærrer Lærlingen Adgang til Samvær i Familien og Fritidens Sysler, kan der i den tekniske Skole kun opnaas Resultater i den rent tekniske Undervisning, der forløber paa en mere eller mindre mekanisk Maade. Paa Aandsfagenes Omraade er Undervisningen næsten uoverstigelig vanskelig, fordi der der kræves anspændt Interesse, Oplagthed, Villie til selvstændigt Arbejde, kort sagt, Aktivitet, og den er det umuligt at præstere efter en lang og trang Arbejdsdag.

Jeg kan derfor kraftigt støtte det ærede Medlem Hr. Sneums Ønske om en Omlægning af Timerne i de tekniske Aftenskoler, saa man nærmer sig en 8 Timers Arbejdsdag for Lærlingene, Arbejde og Undervisning indbefattet.

Det ærede Medlem Hr. Sneum udtalte desuden, at der bør arbejdes for visse almindelige Retningslinier, uden at man derfor uniformerer Skolen. Det samme har længe været min Tanke. Jeg vil gerne gøre opmærksom paa, at indtil 1916, medens Skolerne endnu befandt sig i deres Brydningsperiode, blev der, efterhaanden som Forholdene krævede det, nedsat forskellige Udvalg til at udarbejde Undervisningsplaner. Allerede saa tidligt som i 1880 blev der fremsat Ønske af den kendte Gesner om en samlet Undervisningsplan for de tekniske Skoler.

Den først samlede Undervisningsplan forelaa i 1901, yderst forsigtigt affattet, og uden at der opnaaedes videre Resultater. I 1904 nedsattes der et nyt Udvalg, der særlig tog Sigte paa den almindelige Undervisning. Dette Udvalg opløstes i 1907 uden Resultat, men allerede Aaret efter nedsattes der atter et Udvalg, der i 1910 var i Stand til at præsentere den første Plan vedrørende Forberedelsesundervisningen og den tekniske Fagundervisning, og Udvalget gik derefter ind i et omfattende Arbejde paa en fælles Plan for den tekniske Dagskoleundervisning, og denne Plan fore-